ગુજરાતમાં ભાંભરાપાણીનાં એકવાકલ્ચરમાં વૈવિધ્યકરણ

ગુજરાતમાં ભાંભરાપાણીનાં એકવાકલ્ચરમાં વૈવિધ્યતાની તકો

- ✓ ૫૦૦૦ હેકટર વિસ્તારમાં ઝીંગા ઉછેર, જેનો ૯૦ ટકા વિસ્તાર દક્ષિણ ગુજરાતમાં છે.
- ✓ હાલમાં ચોમાસાની ઋતુ દરમ્યાન ફકત એક જ ઝીંગાનો પાક, જેમાં ટાઈગર અને વેનામાય પ્રજાતિઓ પ્રચલીત છે.
- ✓ શિયાળાના સમયગાળા દરમ્યાન અત્યંત નીચું તાપમાન હોવાથી કુંઠિત વિકાસ અને ઓછા ઉત્પાદનને કારણે ખેડૂતો ટાઈગર ઝીંગાની ખેતી કરતા નથી અને તળાવો ખાલી રહે છે.
- ✓ નવસારી કૃષિ યુનિવર્સિટીએ ઝીંગાની એક નવી પ્રજાતિ બનાના ઝીંગાના ઉછેર માટે શિયાળામાં સંશોધન હાથ ધરવામાં આવેલ.
- ✓ બનાના ઝીંગાની શિયાળામાં નીચા તાપમાને (૧૦ થી ૧૨ ડીગ્રી સે.) અને વધુ ખારાશમાં (૪૦ થી ૪૫ પીપીટી) પણ સારી વૃઘ્ધી થાય છે એટલે આ પ્રજાતિનો ઉછેર શિયાળામાં ખાલી રહેતા તળાવોમાં કરી, ખેડૂતો સારુ ઉત્પાદન અને વધુ આવક મેળવી શકે છે.

બનાના ઝીંગાનું અર્થકરણ (હેકટર દીઠ)

ઉછેરનો સમયગાળો	ઓકટોમ્બર થી ફેબ્રુઆરી
સંગ્રહ દર (પી.એલ/ચોમી)	૧૦–૨૦
પાક અવધિ	૯૦ થી ૧૧૦ દિવસ (૧૫ થી ૨૦ ગ્રા)
ઉત્પાદન (પ્રતિ હે)	૧૨૦૦ થી ૨૩૦૦ કિલો
બજાર ભાવ (પ્રતિ કિલો)	રૂા. ૨૪૦/– થી રૂા. ૩૩૦/–
ઉત્પાદન ખર્ચ (પ્રતિ કિલો)	રૂા.૧૩૦/– થી રૂા. ૧૪૦/–
કુલ ખર્ચ(પ્રતિ હે)	રૂા.૧.૬૨ થી રૂા. ૨.૮૦ લાખ
કુલ આવક(પ્રતિ હે)	રૂા. ૨.૫૨ થી રૂા.૪.૮૦ લાખ
ચોખ્ખો આવક(પ્રતિ હે)	રૂા. ૦.૯૦ થી રૂા. ૨.૦૦ લાખ

બનાના ઝીંગા

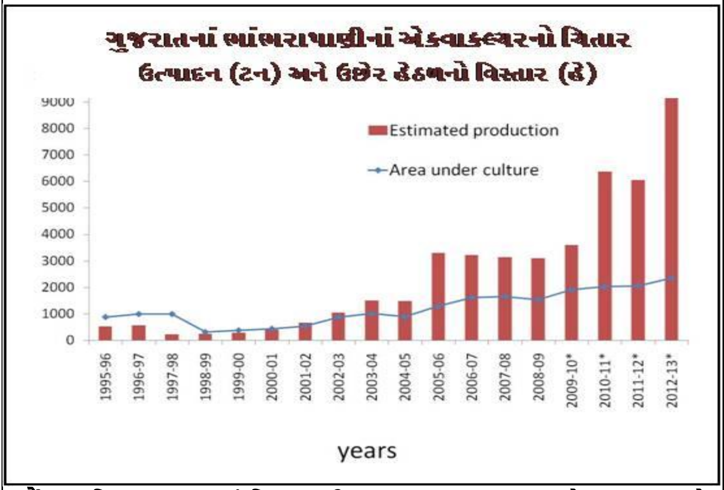

નોંધઃ દક્ષિણ ગુજરાતમાં શિયાળાની ઋતુ દરમ્યાન ફાજલ રહેતા ૪૦૦૦ હે તળાવો પૈકી ૫૦% એટલે કે **૨૦૦૦ હે વિસ્તારમાં બનાના ઝીંગાનોઉછેર** કરવામાં આવે તો મત્સ્ય ખેડૂતો **૩૦૦૦ ટન ઝીંગાનું** ઉત્પાદન લઈ **રૂા. ૨૪ કરોડ વધારાની આવક** વધારાની આવક મેળવી શકે છે.

નવસારી કૃષિ યુનિવર્સિટી અને CIBA, ચેન્નઈનાં સંયુકત ઉપક્રમે દક્ષિણ ગુજરાતમાં કરવામાં આવેલ પ્રારંભીક અભ્યાસના પરિણામો દર્શાવે છે કે માછલીની નવી પ્રજાતિઓ જેવી કે **મીલ્કફીશ, પર્લસ્પોટ, સીબાસ** વગેરે **ખારા, ભાંભરા અને મીઠાપાણીમાં તળાવ તેમજ પિંજરામાં ઉછેર** કરી સારૂ ઉત્પાદન મેળવી શકાય તેમ છે.

સીબાસ માછલી

પર્લ સ્પોટ

મીલ્કફીશ

ઈમ્યુનોસ્ટીમ્યુલન્ટ
સીબાસ્ટીમ

પ્રયોગશાળા

ખેડૂત ઉપયોગી હાથ ધરવામાં આવેલ પ્રવૃતિઓ

- ✓ ઝીંગાનાં ખોરાકમાં સીબાસ્ટીમ પ્રોડકટનાં ઉપયોગથી ઝીંગાની રોગપ્રતિકારક શકિત વધવાથી ૧૫ થી ૨૦% વધુ ઉત્પાદન મેળવી હેકટર દીઠ રૂા.૪૦,૦૦૦/– નો વધુ ચોખ્ખો નફો મેળવે છે.
- ✓ જેને દક્ષિણ ગુજરાતનાં મત્સ્યખેડૂતોએ મોટા પાયે અપનાવેલ છે.
- ✓ નવસારી કૃષિ યુનિવર્સિટી, નવસારી ખાતે CIBA, ચેન્નઈની સહાયથી ગુજરાતમાં એકમાત્ર એવી એકવા–લેબોરેટરી કાર્યરત કરેલ છે જેનો લાભ રાજયનાં મત્સ્ય ખેડૂતો મેળવે છે.